

Чорбаджията винаги дарява четата съ **бакшишъ** въ пари или въ вещи; той или дава на всѣкого пошъ, или дава на драгоманина 50—60 гроша да купи за всѣкиго по една кърпа. Понѣкога чорбаджията дарява драгоманина частно съ пари или друго нѣщо. Бакшишътъ, какъвто и да билъ той, не се туря никога при общата печалба.

Печалбата на драгоманина бива най-голѣма; подиръ него по печалба върви кираджията и то, когато конетъ сж негови. А на трето мѣсто стои чакъмджийката, на която всѣкога се даватъ 50—60 гроша по-горе отъ дѣла, който взематъ най-работнитѣ.

Драгоманинѣ гледатъ въобще да не изядатъ **хака** на жетваритѣ си, предъ видъ на това, че друга година никой не би отишелъ съ тѣхъ на романя. Момитѣ отъ разнитѣ чети се виждатъ следъ завръщането си, питатъ се кому по колко е дадено и пресмѣтатъ дали не сж имъ изiali отъ дѣла драгоманинѣ. Ако родителитѣ на нѣкои моми натякватъ на драгоманина, че той е платилъ на дъщеритѣ имъ по-малко, тѣ получаватъ отъ него отговоръ: „Толкова можиха да спечелятъ“. Забѣлѣзано е, че драгоманинѣ, които не се тѣкмятъ добръ, мжчно си главяватъ моми за романя, защото не смѣятъ да отидатъ съ тѣхъ отъ страхъ да не имъ бжде злоупотрѣбено нѣщо отъ дѣла.

Когато четата ще си трѣгва, чорбаджията я снабдява съ хлѣбъ за изъ пжтя, който да ѝ стигне най-малко за 3—4 дня. Освенъ това, той я изпраща съ домашнитѣ си, изказва желание да му работи до година пакъ и моли да му „не върже кусуръ“, ако ястието, що е давалъ презъ жетвата, не е било нѣкога добро. Отъ своя страна драгоманинѣтъ и момитѣ изказватъ благодарностъ къмъ чорбаджията и домашнитѣ му за всичко, прощаватъ се съ тѣхъ най-любезно и имъ пожелаватъ животъ и здраве.

Въ турско време връщането на жетварскитѣ чети презъ Стара-планина било пълно съ опасностъ. Често пжти на тѣхъ нападали разбойници-турци, които имъ ограбвали всичката печалба.

Сега жетваритѣ пжтуватъ спокойно презъ всичкитѣ проходи на Стара-планина.

Най-първо драгоманинѣтъ спира четата дома си, дето я нагощава хубаво, и после трѣгва отъ колиби на колиби да заведе момитѣ и да имъ остави рубата. Майкитѣ посрѣщатъ радостно дъщеритѣ си и драгоманина имъ и слагатъ трапеза да ги нагостятъ. На тая гощавка се пие и благославя: „Ако е здраве, до година пакъ“.

И въ Добруджа отиватъ жетварски чети, но тѣ сж малобройни и се състоятъ само отъ мжже, по занятие майстори-зидари. Такива чети ходятъ отчасти и въ южна България, дето заематъ поженването на по-малки пространства. Мжжкитѣ чети си иматъ така сжщо драгоманинѣ, а чакъмджишката длѣжностъ се изпълнява отъ всѣки неинъ членъ по редъ. Мжжетѣ изкарватъ двойно по-голѣма печалба, която си раздѣлятъ почти на равни дѣлове.